

Churchill je v Kanadi in se bo posvetoval z Rooseveltom

Quebec, 10. avg. — Angleški premier Churchill je dospel v Kanado in bo imel v kratkem svoje šesto posvetovanje s predsednikom Rooseveltom. Kmalu potem je izjavil predsednik Roosevelt, da se bo v kratkem s Churchillom in da bo njemu navzoči tudi ameriški ter angleški vojaški eksperti. Ko so Mr. Roosevelta vprašali, če bo navzoč tudi kak zaveznik Rusije, je rekel, da ne, da bi rad videl, če bi ka-

JUGOSLOVANSKA VLADA V LONDONU PADLA

London, 10. avgusta. — Ministrski predsednik dr. Mimišević je danes izročil kralju Petru II. ostavko vsega vladnega kabineta. Naznanja se, da je padcu vlade kriva največ zahteva Hrvatske, da se takoj doseže sporazum glede bodoče sestave Jugoslovanske vlade, ki se je večina protivila. V zadnjih par dneh je imel vladni kabinet, v katerem je bilo 20 Slovencev in 2 Hrvate, burne seje, pri katerih niso hoteli odnehati niti za las srbski člani vlade, ki so stali na zahtevi po Veliki Srbiji. Ta vlada je bila sestavljena šele 27. junija letos in je bila, po mnenju politikov, najslabša vlada, kar jih je Jugoslavija še imela.

Otrok, ki je bil uropan iz bolnišnice kmalu po rojstvu, je zopet pri svojih starših

Albany Ore. — Mala Judith, ki je bila odnešana iz bolnišnice 8. avgusta, dva dni po rojstvu, je danes zopet pri svojih starših. V ječi pa se nahajala 26 letna Mrs. Catherine Wright, žena narednika Wright, ki služi pri armadi v bližnjem taborišču. Njen mož trdi, da mu je žena pripovedovala celih devet mesecev, da je v blagoslovljenem stanju in ko je prinesla otroka dom, je bil popolnoma prepričan, da je dekletce njih. Tudi otrok je bila pripovedovala, da je bila izdana, rekoč, da gre v bolnišnico na porod. Ko je prišel čez par dni z otrokom domov, je rekla, da so ji zdravniki to dovolili, ker je bil porod izredno lahak zanjo. Ko se je po mestu raznesel glas o ugrabljenem otroku, je soseda Mrs. Wright povedala policiji, da se sušijo na njenem dvorišču plenice, kar je bilo čisto nekaj novega. Policija je opazovala hišo in ko sta hotela zakonca Wright oditi iz mesta, ji je prišla. Žena je namreč možu svetovala, naj bi šla v drugo mesto. Otrok se je od časa ugrabljenja zredil za osem unč. Narednik Wright ne more zapopasti, zakaj je žena storila ta čin. Povedal je, da je bila ob času napada na Pearl Harbor na Havajih in da je bila ranjena v glavo.

Iz raznih naselbin

Joliet. — V sosednjem Rockdalu je pred dnevi umrl John Kamnikar, star 69 let in doma iz Prežganja. Tukaj je bival okrog 50 let in zapušča več sinov in hčera. — Dalje je umrl znani trgovec Louis Bertnik, star 68 let. — Mladi John Majhen, pomorščak v službi strica Sama, je bil doma na dopustu in zgodilo se je, da je utonil v reki Desplaines v bližini svoje domačije. Eveleth, Minn. — Dne 3. avg. zvečer je rojak Frank Rakovec še travo kosil, drugega dne jutraj so ga pa našli mrtvega v postelji. Dolgo let je bolehal na srčni hibi. Star je bil 63 let in doma iz Radovljice na Gorenjskem. Zapušča ženo in dva sinova. Eden sin je pri vojakih, drugi pa v bolnišnici. Škof prepoveduje imeti maše v nedeljo popoldne. Clevelandski pomožni škof Hoban je izdal odredbo, ki od 1. septembra naprej prepoveduje v katoliških cerkvah imeti maše ob nedeljah popoldne. Nobena maša ne sme biti pričeta kasneje kot ob 12:10 popoldne. Rekordne vloge na bankah v Ohio. — Superintendent bank, katerih je v državi Ohio 14, naznanja, da znašajo skupne bančne vloge \$2,591,779,701, kar je rekord za državo Ohio. Šornovi bodo zaprli. — Znan šornov restavracija na 5034 St. Clair Ave. bo zaprta danes pa do 25. avgusta. Na 25. avgusta bodo zopet servirali vino in jedila.

Ohijski demokratje bodo stali za Rooseveltom, če bo spet kandidat

Ray T. Miller, načelnik demokratov v okraju Cuyahoga, je izdelal z generalnim poštanim mojstrom Frank Walkerjem načrt, po katerem bo vsa ohijska demokratska stranka stala solidno za predsednikom Rooseveltom, ako bo kandidiral za četrti termin. V glavnem gre ta načrt za tem, da demokratje izvolijo za narodno demokratsko konvencijo take delegate, ki se bodo zavezali že vnaprej podpirati kandidaturu predsednika Roosevelta, da ne bodo zopet cepljeni kot leta 1940. Takrat jih je stalo nekaj za guvernerjem Martin L. Daveyem, nekaj pa za Charles Sawyerjem. Da se predsednik Roosevelt strinja z načelnikom Millerjem in da bo gotovo kandidat za četrti termin, dokazuje dejstvo, da je imenoval vladnim pobiralcem davkov v Clevelandu Millerjevega kandidata Tom Careya.

Bojne ladje čistijo pot armadi proti Mesini

Gl. stan zavez. v Afriki, 10. avg. — Zavezniške armade poročajo o napredovanju na vsej fronti v Siciliji. V bližini rta Orlando so ameriške čete zajele v nedeljo 1,500 Nemcev. S tem je bilo desno ohiško krilo na Siciliji omajano in sovražnik se je moral umakniti v nove pozicije. Ameriške bojne ladje, ki sodelujejo z armado na severnem obrežju, so vedno pred armado in obstreljujejo sovražne pozicije na obrežju ter tako pripravljajo pot armadi. Isto dela angleška bojna mornarica na vzhodnem obrežju otoka. Glavni stan poroča, da se zavezniške armade počasi pa stalno pomikajo proti Mesini, ki je zadnja točka na severovzhodni Siciliji in kamor zdaj zganjajo ohiške armade. Nemci se trdovratno upirajo in skušajo na vse načine ovirati zavezniške armade, toda njih stališče je z vsakim dnem bolj težavno. Najnovejša poročila trdijo, da je angleška armada tik pred mestom Randazzo v sredi in otoka, kjer je glavna nemška baza za oskrbovanje armade.

Nov grob

V Pineville, Minn. je umrl rojak Valentin Bizek, doma iz Štorja pri Sezani po domače Šmencov Tine. Zapušča soprogo Ano, hčer Annie, tri sinove: Valentin, Miroslav in Stanley, zadnja dva sta pri vojakih, in brata Franka, brata Johna, v New Yorku ter več sorodnikov tudi v Clevelandu. Pogreba se bo udeležil iz Clevelanda Jack Karish Sr. in Miss Marceline Slapnik. Naj mu bo lahka ameriška zemlja.

Smrtna kosa

Danes jutraj je po kratki bolezn umrla v Mt. Sinai bolnišnici Mary Kliendienst, stanujoča na 6614 Schaefer Ave. Pogreb ima v oskrbi železov pogrebni zavod, 6502 St. Clair Ave. Čas pogreba še ni določen.

Srečen je bil

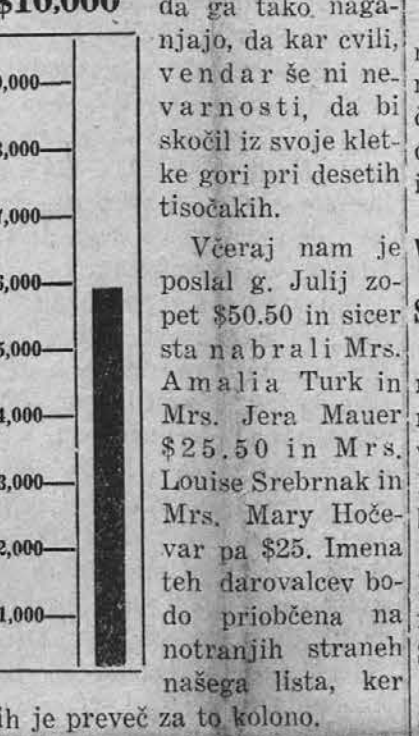
Frank Grandovec iz 1392 Giddings Rd. je dobil na prireditvi unije CIO v mestni dvorani vojni bond za \$1,000.00. Čestitamo!

Italijani zakopujejo v zemljo živila

Washington. — Nek vladni uradnik trdi, da italijanski kmetje zakopujejo v zemljo živila in celo taka, ki v zemlji ne vržijo, kot moko. Italijansko časopisje vsak dan poroča o slučajih, kjer so kmetje citirani pred sodnijo, ker skrivajo živila.

Za pomoč domovini!

Če mislijo naši Newburžani z g. Julijem na čelu, da bodo naš barometer raznesli, naj le poskusijo. Sicer je res, da ga tako naganjajo, da kar cvili, vendar še ni nevarnosti, da bi skočil iz svoje kletke gori pri desetih tisočakah.

V izkazu newburških darovalcev od zadnje sobote smo pomotoma izpustili imena: Anton Kordan, 9005 Union, Anton Russ, 9009 Union in Anton Zidar, 9005 Union, ki je vsak daroval po \$1.00. V našem uradu nam je pa izročil Joseph Stampfel iz 1139 E. 76. St. lepo vsoto \$25.00 za rezeve v stari domovini. Najlepša hvala vsem darovalcem in nabiralkam, pa g. Juliju Slapšku, ki tako lepo vodi svojo armado k zmagi. Priporočamo tudi drugim, naj po možnosti kaj darujejo.

Uničevanje nemških železniških sredstev

New York. (New York Post) — Columbia Broadcasting System je prevzel vest londonskega radia, ki pravi, da so jugoslovanski gerilci z velikim uspehom sabotirali železniške proge, katerih se poslužujejo Nemci, ko zamenjujejo italijanske zasedbene čete na Balkanu. "Proga Sarajevo-Višegrad je pretrgana na več mestih — gerilci so porušili nekaj mostov in premičnic." Srditi boji v centralni Bosni se nadaljujejo.

Lahke volitve

V petih predmestjih Clevelanda so bile večeraj primarne volitve, katerih se je udeležilo komaj 3,885 državljanov. Vsak glas je torej veljal nad \$1. V Garfield Heights, kjer živi tudi mnogo Slovencev, sta bila nominirana: na demokratski listi za župana Frank J. Kus, ki je dobil 533 glasov, na republikanski pa sedanji župan Raymond H. Ring, ki je dobil 411 glasov.

V bolnišnici

Andrew Zeleznik iz 6418 Spilker Ave. se nahaja v St. Alexis bolnišnici, 5163 Broadway, soba št. 109. Srečno je prešel težko operacijo. Prijatelji ga lahko obiščejo od 2 do 3 popoldne in 7 do 8 zvečer.

Rusi imajo zajete nacije v Harkovu

Turčija bo pomagala na strani zaveznikov, ko pride pravi čas za to

London. — Eden najbolj prominentnih turških urednikov je izjavil, da bo Turčija izpolnila svojo obljubo napram Angliji in stopila na njeni strani v vojno takoj, ko bo napočil dan za to. Turčija je obljubila, da bo stopila v vojno ob strani Anglije takoj, ko bodo to zahtevali gotovi pogoji v Sredozemlju. Takrat, izjavlja ta urednik, Turčije ne bo treba siliti v to. V oktobru 1938 je bila sklenjena za medsebojno vojaško pomoč pogodba med Francijo, Turčijo in Anglijo. Turki pravijo, da jih ta pogodba še vedno veže in da jo bodo tudi izpolnili.

V lorainski ladjedelnici stavka 3,500 delavcev

Lorain, O. — Včeraj je odšlo na stavko v tukajšnji ladjedelnici 3,500 delavcev, ki so ustavili delo na kakih ducat novih ladjah pri American Shipbuilding Co. Družba misli, da so odšli delavci na stavko, ker je bil imenovan superintendent John Steinman iz Clevelanda.

Unija A. F. of L. naznanja, da se bodo delavci jutri vrnili na delo in da je stavka v prvi vrsti poskus, da se vidi moč unijskega delavstva. Unija se namreč brezuspešno pogaja s kompanijo za novo pogodbo v nadomestilo stare, ki je potekla 2. junija.

Ameriški ambasador hvali rusko vojno industrijo

Moskva. — Admiral Standley, ameriški ambasador za Rusijo, je prebil štiri dni za Uralom, kjer je pregledoval rusko vojno industrijo. Ambasador pravi, da je ruska vojna industrija skoro enaka ameriški. Zlasti je poslanik občudoval ogromne tovarne, v katerih izdelujejo pod isto streho vse, kar gre v tanke, od kavčuka pa do topov. Tanki gredo iz tovarne popolnoma opremljeni za boj. Admiral tudi poroča, da ni videl nobenega pomanjkanja med civilnim prebivalstvom in da je opazil ogromne kompleksne zemlje, posejane s krompirjem na državnih kmetijah.

Nad 5,000 vojakov pomagala delu v Dakoti

Omaha. — Iz raznih vojaških taborišč v sedmih državah je bilo poslanih na kmetije v North Dakoto 5,100 vojakov, da pomagajo s pospravljanjem letine. Farmarji plačujejo vojakom enakno mezdo kot drugim delavcem.

Na obisku iz Kanade

Iz daljne severne Kanade je tukaj na obisku Mrs. Ana Novak s sinom in hčerko ter njena sestra Josephine Stark s sinom. Nahajajo se pri sestri in svaku Nikolaju in Mary Gustin. Želimo jim mnogo zabave v naši metropoli.

Prva obletnica

V četrtek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Gertrude Sivic v spomin 1. obletnice njene smrti.

Pet ruskih kolon se zgrinja okrog tega ukrajinskega mesta. Bajе so ruske čete že v predmestjih Harkova, druge pa nekaj milj oddaljene. Rusi se naglo bližajo tudi Brijansku.

Moskva, 10. avg. — Pet ruskih kolon dere proti Harkovu, podeč pred seboj nemške čete, ki se umičejo v polni zmešnjavi. Rusko težko topništvo obvladuje to središče jeklarne industrije od treh strani. Ruske armade, ki prodirajo zahodno južno od Harkova, so prišle v svoji ofenzivi že dlje kot lansko zimo ter so okupirale bogata žitna polja, katere so držali Nemci že od začetka vojne. Nemci poročajo, da napadajo Rusi s tanki, topovi, pehoto, letali in metalci ognja. Boj postaja vedno bolj vroč, trdijo Nemci. Tako Berlin kot Moskva priznavata, da je zdaj glavni boj za Harkov. Na severu od Harkova so ruske kolone že 45 milj zapadno od mesta, na južni strani pa 25 milj zahodno. Druge ruske kolone pa pritiskajo na Harkov direktno od spredaj. Ruske kolone, severno in južno od Harkova se bodo združile za njegovim hrbtom in tako bo vsa nemška armada zajeta pri Harkovu, ako se ne bo umaknila pravočasno iz pasti.

Druge ruske kolone pa ogrožajo Brijansk. Rusi so prišli od Orla že 75 milj bližje Brijansku, ki je važna nemška baza. Rusi tudi napadajo železnice, ki vodijo iz Kijeva, glavni cilj ruskih armad. Poleg tega, da dobiva ruska armada v posest žitna polja, ki so v tem času zrela, dobivajo tudi ogromne zaloge nemških vojnih potrebščin.

Na Balkanu vlada vedno bolj napet položaj

Carigrad. — Iz Bolgarije in Madžarske se poroča o vedno bolj napetem političnem položaju. Bolgarska opozicija proti Filovu je baže obiskala kralja Borisa in ga vprašala, naj kaj stori, da reši deželo pred katastrofo. Premier Filov je baže že zbežal iz Sofije. Na Madžarskem so bili v soboto dijaški izgedri, pri katerih so demonstrantje zahtevali mir. Vladni kabinet se je radi tega takoj sestal k zasedanju.

Še več naših pionirjev

John Perko, 774 E. 156. St. in Mike Skufca, 715 E. 152. St. sta se oglasila in pravita, da sta bila tudi onadva navzoča pri prvi slovenski maši 6. avgusta 1893 v kapeli sv. Petra, ki jo je daroval Rev. Vitus Hribar. Nas prav veseli, da je še toliko naših pionirjev med nami. Le dobro se držite še naprej!

"Bombe" bodo padale

Nocoj bo kakih 50 eroplanov metalovalo nad Clevelandom in petalo papirnate "bombe" nad mesto. Vaja je ukazana od vojaške oblasti in vsak se mora ravnanati po predpisih. Zlasti je važno, da ne gre nihče na ulice med 7:55 in 8:05. Ta čas bo ustavljen ves promet po cestah. Kennickove peticije. Wm. J. Kennick prosi vse tiste, ki imajo njegove peticije, da jih podpisane vrnejo danes ali jutri v uradu na 6506 St. Clair Ave. med 7 in 8 zvečer.

Slike nocoj

Anton Grdina bo kazal nocoj zanimive slike v Slovenskem domu na Holmes Ave. Slike bodo iz domovine in iz Amerike, najnovejše vojaške in druge. Narod je prijazno vabljen. Druga obletnica. V ponedeljek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnim Matijem Biličcem v spomin 2. obletnice njegove smrti.

Kupujte vojne znamke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVOE, Editor
Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČILNA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razšalob: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50.
Četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 188 Wed., Aug. 11, 1943

Na konec vojne moramo biti pripravljeni

Nespametno in morda celo nevarno bi bilo računati na skorajšnji konec vojne v Evropi. Toda ravno tako nespametno in morda še bolj nevarno bi pa bilo, ako bi nas našel konec vojne v Evropi nepripravljene oziroma, če bi utihnili topovi na avropskih bojiščih prej, kot se pa nadejamo. Ne bomo se motili, ako trdimo, da je bil Mussolini v Italiji tako naglo zaljubljen v kot, da nam je kar sapo zaprl in da na tako nagel konec Mussolinijeve vlade ni bil pripravljen niti Washington, niti London.

Res je sicer, da so vojaški strategji pričkovali razsula v Italiji že koncem leta 1942, toda le v slučaju, ako bi bili Amerikanci in Angličje osvojili Tunizijo brez boja. Ampak ni šlo tako gladko in treba je bilo krepkih udarcev po osiških buticah, predno smo jih omehčali. Ko so strategji videli, da Tunizija ne bo šla v malho tako naglo, so mnenje glede Italije spremenili in napovedali njen konec okrog božiča 1943. No, uganili niso v prvem, niti v drugem slučaju in tako je prišlo, da nas je našel konec fašistične, to se pravi Mussolinijeve vlade v Italiji popolnoma nepripravljene in treba je bilo začeti s diplomatskimi triki na povsem drug način, ki nas pa do danes ni privedel še nikamor.

Ta nagla sprememba v Italiji in ker nismo bili pripravljeni nanjo, je bila vzrok, da smo nekaj dni po Mussolinijevem odstopu lovili sapo in oklevali. To je bil vzrok, da naša propaganda trenutka ni izrabila, kot bi ga bila morala. Tako se je zgodilo, kot vemo, da je bila angleška propaganda pripravljena delati kupčijo z novo italijansko vlado, dočim je naša propaganda v istem času obdelovala italijanskega kralja z slabicem in umsko zaostalim malim kraljičkom, premijerja Badoglio pa s fašistom.

V koliko so imeli prav in v koliko ne, ni naša stvar, ampak koristno pa ni bilo, da nista šli angleška in ameriška propaganda roka v roki v isto smer. Nista šli pa zato, ker enostavno nismo bili pripravljeni za ta slučaj, ki je vstal pred nami tako nenadoma.

Kaj takega bi se ne smelo več ponoviti in zdaj je čas, da se propaganda Združenih narodov združi v eno smer in plane po Nemčiji. Vse namreč kaže, da je prav zdaj nemški narod strašno pobit moralno. Razdejanje Hamburga, pričakovanje iste usode za Berlin, izguba Orla in Belgoroda, izguba Catanije in Munde, skoro vse v enem dnevu, vse to je moralo silno porazno vplivati na nemški narod.

Nemški nacija so ukazali oditi iz Berlina vsem onim civilnim ljudem, ki niso neobhodno potrebni za vojni napor. Taka odredba je morala gotovo zelo udariti nemški narod, ker vidi, da so se razblinile v pene obljube feldmaršala Goeringa, da so nemška mesta varna pred bombami.

Izpraznitev Berlina ni nič drugega kot priznanje slabosti vlade, ki si ne upa ubraniti nemško prestolico. Vlada pa, ki začne kazati neuspehe, se ne more dolgo vzdržati. Zadnji teden je bilo prvič v treh letih, da nemški propagandni minister, največji širokoustež sedanjih časov, ni poslal svojega tedenskega članka v časopis Das Reich. V teh člankih je dr. Goebbels redno kazal smernice in uspehe vlade in ti članki so bili nemškemu narodu nekaj kašipota. Kar natenkrat pa takega članka ni bilo in to v trenutku, ko bi ga nemški narod najbolj potreboval, da bi videl, kaj bo storila vlada v času, ko se tresejo temelji nemške nacijske države. Najbrže se je Goebbels držal gesla: slabega ne maram poročati, dobrega nimam pa kaj.

Nobenega dvoma ni, da ne vidi nemški narod pred seboj drugega kot poraze na bojnem polju, vidi svoja najlepša in najbogatejša mesta v razvalinah in svojo glavno zavezništvo na potu iz vojne.

To vidi nemški narod zdaj, ko je še v juliju 1940 videl za božič istega leta popolno zmago nemškega orožja na vseh frontah.

To morajo zdaj zavezniški propagandisti izrabiti in nemški narod še bolj utrjevati v misli, da je na potu v neizbežno pogubo. To je treba naprej in naprej nabijati, dokler ne bo morala nemškega naroda popolnoma zbita in odpor popolnoma strti, da ga bo minila vsaka volja za nadaljno bojevanje.

Kdaj bo nemški narod klecnil na kolena, nihče ne ve. Nihče ni bil bolj presenečen, kot so bili Woodrow Wilson, Lloyd George in Clemenceau, ko se je Nemčija tako naglo sesula novembra 1918. Vzrok razsula je bil največ to, o tem ni nobenega dvoma, ker je narod doma in armada na fronti izgubila vsako upanje na zmago. Ludendorff je pravilno zapisal: "Možje, ki so se borili tako hrabro, so izgubili voljo."

Amerika, Anglija in Rusija bi se morale že zdaj spozumeti glede bodočnosti Nemčije po tej vojni. Toda vse kaže, da nimajo glade tega nobenega sporazuma. Ko je Stalin oni dan organiziral "svobodni nemški odbor," se mu ni niti zdelo vredno, da bi o tem obvestil London in Washington. O tem so zvedeli šele, ko so čitali tozadevne vesti v dnevnih.

Enako je s francoskim "svobodnim odborom," katerega

sta pripravljene priznati Anglija in Rusija, toda Amerika okleva.

Ako se Nemčija zruši, predno bodo naše armade na njenem ozemlju, jo bodo morali vzeti v roke naši politični voditelji in ne vojaški poveljniki. Zato bi morali biti pripravljeni že zdaj tudi za tak slučaj, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj bo prišel notranji polom v Nemčiji.

BESEDA IZ NARODA

Faranom fare sv. Vida

Skupna društva naše fare se zopet pripravljajo, da napravijo malo razvedrila za vse farane in obenem pa tudi pomagajo zmanjšati cerkvene oziroma farne obveznosti. Seveda društva sama kot taka bi ne mogla napraviti vsega in zato pa se vselej obračamo do naših dobrih faranov. Ki se tudi vselej odzovejo našemu klicu za dobro stvar in za korist naše fare.

Ker nam je letos nemogoče prirediti običajni piknik, zato smo pa sklenili, da bomo za enkrat opravili vse kar pod domačo streho. Torej prireditev skupnih društev se bo vršila v nedeljo 29. avgusta v dvorani po cerkvi. Skušali bomo vsem postreči, kar bo pač najboljša možnost v danih razmerah.

Farani kakor tudi posamezna društva ste prejeli zadnje čase zopet vsak po nekaj "delnic," katerim boste upravičeni do lepih nagrad v gotovini, katere bodo kakor sledi: prva nagrada \$100.00, drugi dve po \$50.00, tretje štiri po \$25.00 in nadaljnjih dvajset po \$10.00. Vse te nagrade bodo v gotovini.

Vidite, dragi farani, da se vam bo izplačalo, če sami pokupite tiste delnice ali pa če jih razprodaste med svojimi prijatelji. Storitve eno ali drugo, oboje je v korist naše fare in faranov sploh. Čim bolj se bomo sedaj potrudili, ko nam denarne razmere kolikor toliko dovoljujejo, tem prej bomo izbrislali naš dolg, ki teži celo faro.

Večina faranov se je že prav lepo odzvala in odrezki z denarjem že kaj lepo prihajajo nazaj in vsi ostali pa ste prošeni, da te storite čimprej. Storitve to, če vam je le mogoče, vsaj v nedeljo 22. avgusta in oddajte svoj delež v glavni lobi naše cerkve v našaš zopet pripravljene nabiralnice. To pa zato, da se bo lahko vse o pravem času uredilo, kar je potrebno in da ne bo zadnji trenutek preveč dela, kajti delavcev nam itak primanjkuje. Seveda pa naj nikar noben ne misli, da ne bomo zeli prispevka tudi še v nedeljo 29. avgusta. Vendar pa je želja odbora, da bi vsak vrnil odrezke od "delnic" in denar čimprej je mogoče.

S piknikom letos ni nič in zato pa se pozabavajmo doma, saj itak primanjkuje prevoznih sredstev in delavcev, katerih je potrebno veliko število na pikniku. Zato pa bo ta zabava doma in bo vsak lahko prišel pa če ima avto ali ne. Zato vas pa že danes vabim, da si rezervirate nedeljo 29. avgusta za našo prireditev in da tudi gotovo pridete zraven. Toliko za enkrat, vas bom pa še prihodnji teden spomnil, da ja ne boste pozabili. Pozdravljeni,

Louis Erste, predsednik.

Društvo Srca Jezusovega (samostojno)

Članstvo našega društva tem potom opozarjam na nekatere društvene sklepe in zaključke, na katere, kakor izgleda, ste nekateri popolnoma pozabili. Seje so zadnje čase jako slabo obiskane. Nekateri imate resničen vzrok, da se ne morete udeležiti, a precejšnja večina pa je takih, ki se jim ne zdi vredno priti na sejo. Katerega zadržuje delo, je res opravičen in tudi od bolnikov ne moremo pričakovati, da bi zahajali na sejo. Vendar pa je velika večina članstva, ki bi lahko za-

hajalo na sejo, a mislijo, samo, da je plačan asessment, pa je vse gotovo. Drugo bo pa že odbor opravil.

Zato pa premnogi pozabljate na svoje društvene dolžnosti. Vlosti slučajih bolniške listine niso pravilno izpolnjene, da je tajniku nemogoče nakazati podporo in tako so sitnosti za tajnika in bolnega člana. Naša pravila govore: da mora vsak bolnik imeti vsaj en zdravniški obisk na teden, če tega ni, bolnik po pravilih ni upravičen do bolniške podpore. Torej zapomnite si to.

Druga važna točka pa je: V slučaju smrti člana, naj svojci ali pa pogrebnik obvesti takoj društvenega predsednika, da more isti pravočasno ukreniti vse potrebno glede pogreba.

Predsednika lahko obvestite osebno ali pa pokličite po telefonu. Naslov našega predsednika je: Mr. John Levstik, 646 E. 115. St., Cleveland, O. in telefon pa je MUlberry 6710. Dobite ga doma vselej od 5 do 8 ure zvečer. Če se boste vsi tega držali, bo to vašo lastno korist.

Posebej pa še opominjam vse tiste, ki radi zastojate s svojim mesečnim asessmentom. Pazite, da boste imeli istega vselej pravočasno plačanega. Nikdar se potem v slučaju kakih neljubih posledic ne jezite nad tajnikom ali drugimi društvenimi odborniki, kajti vsakih takih ne priklj ste si krivi sami in nihče drugi. Če boste vsi točno izpolnjevali svoje dolžnosti do društva, potem ste lahko brez skrbi, da ne boste imeli nobenih sitnosti in bo tudi društvo napram vam lahko vršilo svoje obveznosti. Ne bom vam na dolgo in široko razlagal in opisoval, kajti, če si boste zapomnili gornje vrstice, bo že približno zadostovalo. Plačajte asessment na seji ali pa 25. v mesecu na domu tajnika, 985 Addison Rd. (zgoraj). Prosim vas, nikar ne hodite na dom tajnika čez dan, ker ni nikogar doma in boste imeli samo nepotrebna pota. V upanju, da boste upoštevali gornje vrstice in nasvete, vas bratsko pozdravljam.

Frank A. Turek, tajnik.

Pisma od doma so največja želja čet preko morja

Ameriške čete preko morja — in ravno tako tudi v taboriščih v tej deželi — imajo to največjo željo: da redno dobivajo pisma od doma z domačimi vestmi.

Urad za vojne informacije in Oddelek za posebno službo so to ustanovili na temelju rezultata skupne ankete.

Ljudje ki služijo v vojski želijo vesela pisma polna novosti o sorodnikih in prijateljih. Prav posebno pa ne želijo takozvane "fan letters" od nekoga katerega on ne pozna in ki piše kot član kakšnega kluba "Piši borcu." Vojaku tudi ne pomenijo mnogo pisma ki jih dobi od navdušenih mladeničev kateri so slučajno čuli njegovo ime in so slučajno iz istega mesta, pa mu se v pismu klanjajo kot junaku.

Izsečki iz časopisov, posebno domaćih časopisov, so vedno zelo zanimivi. In čeprav je hvaležen ako dobi paket s hrano, ga pisma od doma mnogo bolj razveselijo. Ker pod navadnimi okolnostmi že dobi zadosti hrane v vojski, in mnogo krat se tudi zgodi da biskviti in bontoni pridejo v takem stanju da jih ni mogoče jesti.

Interesira ga dejstvo da njegovi prijatelji doma pomagajo domači fronti s tem da veselo sprejemajo omejitve in pomanjkanje mnogih vsakdanjih potreb v hrani in pohištvo, ampak tudi ne mara preveč poslušati o tem. On ima dovolj svojih skrbi. Vesti o pomanjkanju doma lahko mnogokrat ošibijo njegovo moralo; začnejo ga skrbeti prilike, v katerih ne more nič pomagati, in je vznemirljen pri njegovem resnem delu ako skrbi o svojem privatnem življenju.

V tem smislu je brigadni general Adams, šef Vojne Pošte rekel: "Mi pravimo da pošta vzpodbuja maralo vojakov. Ampak pošta tudi lahko uniči moralo vojaka, ako pismo ni prav pisano."

V neki postojanki preko morja je bilo nekaj vojaških predstavnikov vprašano: "Kakšne vrste stvari radi berete v svojih pismih od doma?" Pregled odgovorov je pokazal da vojak radi dobijo pisma ki pravijo kako njihove družine ekonomsko napredujejo. Tudi radi berejo da njihove družine delajo vse kar je mogoče da pomagajo v vojnem naporu in da nestrpno pričakujejo da se vojak vrne domov. Vojakom že mnogo pomeni če dobijo pisma ki samo pokažejo da se njihovim družinam dobro godi in da so zaposlene.

Vojaki tudi radi dobijo novice o svojih prijateljih v vojski, in o dekletih katere poznajo (če so samci). Radi tudi čujejo o prijateljih ki so še doma, kakor tudi o društvenih dogodkih (kdo je koga poročil). Interesirajo se tudi za pretekle dogodke, za kraje katere so obiskovali in za društveno večerjo življenje v njihovem kraju.

Druge vesti, ki so ravno tako zanimive so novice o domačem mestu, kot splošni dogodki, razna klepetanja, športne vesti, posebno o domačih timih. Sedanje prilike — odmev ki ga ima vojna na domače mesto, racioniranje, poslovne delovne — vse je to tudi kar bi vojake interesiralo v pismih.

Vojska poudarja da so neke informacije nedovoljene in da ne smejo biti vključene v pisma vojakom. V sledečih šest točkah so navedene:

1. Nikdar ne vključite informacije o vežbanju čet, pokretih, ali produkciji vojnega materijala; nikdar ne imenujte kakšno posebno svrhu tega materijala.
2. Ne razpravljajte o korakih, ki so podvzeti v varnost tovarn, lokalnih naprav ali prevoznih sredstev!
3. Nikdar ne dajate informacij o vremenu.
4. Ne govorite o slabih prilikah, ki vplivajo na vašo farmo ali na vaše delo.
5. Ne kritizirajte vojno vodstvo. Vaše mišljenje mogoče ne temelji na faktični podlagi.
6. Ko pošiljate slike bodite sigurni, da ni v sceni nobenih vojnih informacij. (FLIS)

Nemška strahovlada na Koroškem

V bulletinu št. 134 z dne 14. junija smo prinesli poročilo o sodni obravnavi proti velikemu številu zavednih koroških Slovencev. Zdaj smo pa prejeli zaupno potdalno poročilo o strahnem preganjanju slovenskega življa na Koroškem, datirano z dne 24. aprila 1943, katero pri našamo v izvirnem besedilu:

Iztrebljenje Slovencev na Koroškem

Po krivičnem plebiscitu so koroški Slovenci živeli od leta 1920 dalje v nemški Avstriji. Noben od avstrijskih režimov od 1. 1920 do 1938, niti socialistični režim dr. Rennerja, niti krščansko-socialna režima dr. Dollfussa in dr. Suschniga nista koroškim Slovencev dala

niti kulturnih niti političnih pravic, oropali so jih celo ostanka slovenskega šolstva. Z letom 1938 po zasedbi Koroške po hitlerjanski Nemčiji pa se z ognjem in mečem uničuje slovensko življe na Koroškem. Tako so leta 1941 deportirali vso slovensko inteligenco in vse slovenske duhovnike in redovnike iz dežele in jih poslali deloma v koncentracijska taborišča v Nemčijo ali v internacije ali konfinacije. Vsa slovenska mladina je bila mobilizirana in poslana v prve linije na fronto, tako da izkazujejo slovenske občine procentuelno največ padlih in ranjenih. Kmečka občina Sv. Jakob v Rožu ima dosedaj že 70 vojnih žrtev padlih, občina Strajaves pri Podklostru okoli 60 padlih. Nemci so ustavili oba slovenska lista "Koroški Slovenec" in "Nedeljo" ter vse člane uredništva in upravnštva internirali. Zaplenili so vse gospodarske in denarne institucije koroških Slovencev ter centralo gospodarskih organizacij "Zadružno zvezo" v Celovcu z vsem premoženjem in isto izročili Nemcem. Nad 60 slovenskim župnijam so zaplenili vso cerkveno nepremično premoženje in ga izročili v last nemškimi priseljencem.

Najhujše preganjanje koroških Slovencev pa se je začelo s preseljevanjem koroških kmečkih družin v masah od aprila 1941 dalje. Okoli 2,000 kmečkih družin z vsemi člani so od aprila 1941 do danes izselili v Nemčijo v razne lagere in sicer: Lager Weihsenburg, Nuernbergstrasse 29, Bayern; Lager Wassertruedingern, Hopfengaeschen 79; Lager Frauenaurach, Post Erlangen, Mittelfranken; Lager Eichstatt, Bayern; Lager Hesselberg, Post Ehingen ueber Wassertruedingern, Mittelfranken; Lager Rechnitz, Post Soldin, Preussen; Lager Schwarzenberg, Post Scheinfeld im Steigerwald, Mittelfranken, Bayern.

Vso kmečko posest teh ljudi okoli 10,000 koroških nacionalnih Slovencev — so Nemci brez odškodnine zaplenili in dodelili nemškim priseljencem. Izseljene koroške Slovence pa so vrhu tega mobilizirali in sicer moške za vojsko in delo v tovarnah, isto sinove od 16 let starosti dalje, ženske pa za dekle in služkinje. Vsled slabih prehranjevalnih razmer umira v teh lagerjih veliko število koroških Slovencev, posebno starejših ljudi.

Razumljivo je pri teh razmerah, da so se mnogi koroški Slovenci sedaj ob totalni mobilizaciji odločili, da gredo raje v gozdove in se odtegnejo hitlerjanski vojaški in delovni službi. Del teh ljudi so Nemci v gorovju ujeli in jih privedli v zapore Gestapa v Celovcu. Tako zvani "Volksgerichtshof" v Celovcu je pod predsedništvom dr. Freislerja, bivšega državnega sekretarja, sodil 37 slovenskih nacionalnih Korošcem in jih z dne 9. in 10. marca 1943 obsodil 12 fantov in eno dekle na smrt; njih imena so:

Tomaž Olip, predsednik prosvetnega društva v Selah in vodja pevskih društev v okrožju Borovlje na Koroškem, ljudski pesnik. Jakob Oraz in Janez Davljak iz Sel; Fran Gregorič, posestnik iz Borovelj; Franc Pristovnik, Florjan Kelih, Jernej Oraz, Ivan Oraz, vsi iz Sel-Sajde, Franc Vajncel iz Suhe, Jurij Pasterk iz Lobnika, Mihael Zupanc iz Obrij ter Marija Olip iz Zelezne Kaple.

Poleg tega pa so bili še na skupno 125 let in 9 mesecev robije obsojeni: vdova po slovenskem zdravniku dr. Jugu Zora Jug, knjigovodkinja iz Borovelj in njeni hčerki Vida Jug in Justina Jug, obe iz Sel; Jer-

nej Božič, Josip Olip, Salo Ogris, Olga Kelih, Katarina Pristovnik; Marija Linasi, Oraz, vsi iz Sel; Urša Vanjerl, previzkarica iz Loh, Katarina Pasterk iz Loh, Janez Rozman, čevljar, mojster iz Celovca, Alojzij sin, rudar, Anton Golob iz Janez Smolnik iz Zitarje, Miha Tomič iz Reberce, Tomaž Olip po domače Jereb iz Obrij; Jernej Erzen iz Zelezne Kaple, Marija Ogrin in Marija Pristovnik iz Sel ter še dve bi, katerih imena niso znana.

Sodba je bila javno objavljena šele sredi aprila. Vsi imenovani so bili obsojeni nacionalni koroški Slovenci člani slovenskih prosvetnih, povskih društev. Vsi imenovani kraji ležijo v plebiscitnem ozemlju na Koroškem.

Gauleiter Koroške dr. Goebbels er pa je na javnem zboru dne 14. aprila 1943 v Münchenu te poštene slovenske naile in sinove ter hčerke koroških posestnikov kot bandite dobesedno rekel: "Sie sind versichert sein, dass kein Soldat (Slovenec!) seinem Sie entgehen wird. Wir werden sie hetzen und schlagen. Der Spuk aus dem Kaernten verschwindet. (Bodite prepričani, da eden teh banditov ne bo ušel svoji cevi!) ne bo ušel svoji cevi!" Preganjali jih bomo in jih li, dokler ta strašila ne iz koroške dežele.)

Apel na voznike avtov

Na kavčuku lahko vozniki te in pomagati dobiti pot, no, ako boste ravnali po čem:

1. — Vozite samo tedaj, če je to absolutno potrebno.
2. — Na vozite nad 50 na uro.
3. — Avtna kolesa ne do vedno dobro napolniti zrakom.
4. — Večkrat jih dajte gledati.
5. — Naj se vozijo še drugi.

William M. Jeff, direktor za

V nekem mestu, v Ameriki, sta bila pred seboj dva avtomobilista. Na volgalu sta imela namreč jimi vozili karambol, in je moč postaviti v voznika. Važno je, da ob tej priliki, da je bil eden voznikov, zen, drugi pa totalno pijan. Sudac je najprej poslušal port stražnika, potem je prišel al zagovarjal se je bil ki je bil trezen, drugi pa bil močno sladko ginjen, čal. Morda ni mogel morda je bil pa še let in brihti, da se je držal volka: molčati je zlato.

Sodnik je izrekel obsoje ne tako, kot si vi, cenite, lji in čitateljske misli, stvar se je razrešila po drugace.

Sodnik je namreč obznela voznika, pijanega, stil vsake krivde. Najbolj ravnal po lepem slovensku, ki nam govori, da se pijanca ogniti celo s avtom, kako ne pa z avtom. Trezen človek je odločil svoje dejanje, pijan pa je Opozarjam pa, da si jemljite k srcu, ali za bi se odslej najprej opredil, potem se pa vsaj Vsak sodnik namreč pravilnih misli, kot je gornjem slučaju.

Grogov Gropa

Obraz s slovenskih hribov.

Če se napotiš od ondod, kjer
je Vitlica v večjo reko,
grogov, greš najprej mimo
kakega slapa. In višine pa
Vitlična voda kipi iz
oblačne kakor lahek prah in
pluje belo peneče oboke, ka-
ker bi bili iz kamenja zidani,
pluje pa vlija na vodene stol-
pe mavrične barve in spremi-
ga kaplje v živo blesketajoče
zlate kamenje.

Od tod navzgor se pomiri
Vitlica in teče počasi, čeravno
človek sodil po močnem šu-
manju, da mora biti deroča;
kamenje je le slišati, ker plu-
je kakor kamenje, s katerim
reka kakor posejana.

Dolina ostane kake dve uri
široko odprta. Tako da
regajo tudi vasi, blizu po
ure vsakebi. Od tod se pa
Vitlična dolina, gore mole na
behih straneh proti nebu, večji-
ke strme kakor malo nagnje-
ne, tako tesno skupaj, da
vidi le ozek izrehek obnebnja.
Toda pa tudi štiri ure daleč ni
od cest, le redko se vidi
črna kočica. Vendar kraj ni
tudi vrh košato obraščene
gore, prav na robu, belo cerkvi-
ce, zdaj pa zdaj zavije lepo po-
časi, da je večja naselbina vrh
ali od zadaj, zdaj se vsu-
je Vitlico iz te, zdaj iz one
strane potok, iz stranske doli-
ne, pa se bližji kupček hiš, ali
velik kotel obdelanega polja,
ali zelenih senožeti. Mar-
no teh potokov dela
glasno šklepetajoči
voda, in kjer je mlin, tam mo-
že biti tudi ljudje. Nedaleč
od Kremenčah se razcepi
na dva pramena, katerih
pele na levo, v trg Žrja-
ci, drugi pa naravnost na-
ro, Vitlico, pod Kremen-
čah, mimo brvi, čez katero se
povezuje na Grogov grič. Na brvi
je ovčan kip svetega Ja-
neza. Nepomučana, kakor bi
reči: "Če greš k Grog-
ovu, le ne govori preveč, če se
ne uro hoda dalje, že blizu
Vitličnega izvira pozdravlja
potnika iz hribovka romar-
ja, od katere pelje de-
setdeset stopnic. Po teh
stopnicah hodijo romarji, ki
hajajo od blizu in daleč na
grogov pot, večidel po kolenih
cerkve, izprosi si milosti
in Prečisti.

Koj za Grogovim gričem sto-
je v vodi, tu še tako plitvi, da
lahko prebrodi, silna skala,
kako velika, kakor nobena hiša
Kremenčah. Vse kaže, da
je bil enkrat kos gore odr-
njen in je padel v Vitlico. Prav-
da pa ve o ti skali to zgodbo:
Ko so bili našli na tistem
pričaku čudodelno podobno
Device, je takoj zaslo-
vela daleč na okrog in sklenili
zidati tam cerkev. Vsakdo,
je priromal tu sem, je mo-
glo prinesiti kamen in sa-
si takih prostovoljnih bre-
gov naj bi se postavila cerkev
čast Materi Božji. Nosili so
v let in že je bila cerkev sko-
lo gotova. Kar prinese po
Vitlički dolini še kamer. orja-
ka, da je bila tako ve-
da je stala z eno nogo,
Kremenčah, z drugo na
vitlovškem griču in tako sto-
lik vzdignut kotel, ki vsak večer
prav debelo žlobodra živalim na
veselje, ki drugo jutro pojedjo,
kar se je predvečer skuhalo.
Zadnja polovica veže je od zgo-
raj na obok zidana, pod obo-
kom se pa vidi vrsta drogov, od
dima do cela počrnenih. O bo-
žiču visi na teh drogih nekaj
česar se hišni maček kar ne
more nagledati, namreč dolge
vrste mesenih klobas, stisne-
nih žolodcev, jetrnice, krač in
druge take robe.

(Dolje prihodnjič)

Albanija in Albanci

Albanija je v marsičem izra-
zita posebnost evropskega ko-
pna.

Gorato, valovito, s prepadi in
tokavami, močvirji in skalnati-
mi skladi, po večini gozdno, raz-
trgano ozemlje ni primerno
za kake široke zasnove pov-
ropčevanja. V nižjih legah re-
ke, gorski potoki in hudourniki,
ponekod kar veličastni, divje-
romantični slapovi dajejo obilo
vođe, medtem ko je v višjih le-
gah navadno veliko pomanjka-
nje. Malisorom, t. j. gorskim
prebivalcem vprav voda priza-
deva največje skrbi. Ob red-
nih studenih je izvrševanje
krvnega maščevanja med rodo-
vi podnevi sporazumno odpra-
vljeno.

V okolici Skadra in ob mor-
ski obali je podnebje milo, rast-
linje bujno in zemlja rodovit-
na. Uspeva marsikod tudi ju-
žno sadje, kakor pomaranče,
citroni, smokve itd. V neka-
terih legah na nižjih planinah
so prekrasni travniki, celo po-
lja. Toda obdelovanje zemlje,
ki je zaradi krvnega maščeva-
nja prepuščeno po večini žen-
skim rokam, je čisto preprosto
in zelo omejeno. Nekoliko bo-
lje je glede tega poskrbljeno v
obližju redkih večjih mest.

Prebivalstvo je razdeljeno
v dva poglobitna plemena, v
Gege in Toske. Vse od reke
Škumbe pa v notranjost Grčije
so Toski, ki imajo po večini še
nomadski način gospodarstva,
ker se mnogo bavijo z ovčje-
rejo. Verski in politični vpliv
Grkov je med Toski izredno
močan.

Bolj sestavljeno in zato zelo
občutljivo je življenje med Ge-
gi. Gegi se delijo v številna
plemena, ta plemena pa spet v
rodove in podrodove. Najmo-
nejše plemena med Malisori so
Mirditi, ki so skoraj vseskozi
katoličani. Od teh sta dva ro-
dova čisto slovanska in pravo-
slavne vere, oba na črnogor-

skem ozemlju. (Kuča in Išne-
ni).

Vsa plemena in rodovi med
seboj so bolj ali manj v sovra-
štvu drugo z drugim. Toda, ko
gre za svobodo in obrambo do-
movine, preneha vsaka krvna
osveta, in složno se zberejo ob-
orožena krdela pod vodstvom
svojih barjaktarjev na določe-
nih kajih, pripravljeni za boj.
Za moderno vojskovanje Al-
banci niso sposobni. Za gue-
rilske boje, boje iz zased, pa
so neprekosljivi, izdržljivi in
pogumni, naravnost drzni. So
izredno gibčni. V svojih opan-
kah iz surove kože preplezajo
najstrmejša pobočja in se ne-
pričakovano in naglo pojav-
ljajo v posameznih rojih zdaj
tu, zdaj tam. Brez izrečnega
dovoljenja malisorskih plemen-
skih starešin ne sme nobena ob-
orožena sila v gorovje, pa še to
le v izjemnih primerih.

Nobena normalna državna
uprava ne more delovati na ma-
lisorskem ozemlju. Za vse ta-
ke posle imajo Malisori svoj po-
seben način, ki se izvaja že sto-
letja po Dukadžinovem kano-
nu, ki je napisan zakonik gor-
skih postav.

V Srednji Albaniji je prebi-
valstvo po večini muslimanske
vere, toda z močno katoliško
podzvestjo. Po zapise iz sv.
pisma pride marsikateri musli-
man, če treba s tveganjem živ-
ljenja in celo ponoči h katoli-
škemu duhovniku ali pa po bla-
goslov ali podobo Matere bo-
žje.

Tujih življenj nobeno alban-
sko plemo med seboj ne trpi.
Zato je malo verjetna trditve,
češ da so med Albanci naselje-
ni Aromuni ali Kucovlahi.

Prirodno bogastvo Albani-
je je zelo pomembno. Gozdo-
vi so ponekod še popolnoma ne-
načeti, enako tudi vodne sile.
Med rudami so zlasti pomemb-
ne asfalt, črni premog, lignit,
medenina, srebro, žveplo, že-
lezo, krom in druge kovine. Že-
lezna ruda je v okolici Valone.

Vprav na ozemlju, kjer zdaj
besne grško-italijanski boji, v
Devoli, so močne žile petrolej-
skih vrelcev, ki že zdaj dajejo
40 odstotkov bencina. Pripra-
va bencina pa se bo postopno
dala zvišati celo na 80%.

Korča (Korica) se v novejšem
času industrijsko razvija.
Tam so že zdaj tovarne za špi-
rit, preproge, usnje in tobak.

Albanija izvažala poleg izvrst-
nega tobaka tudi olje in kože.

RAZNI LJUDJE

Spisal Ksaver Meško.

A to so še bolj vsakdanji va-
gabundi. Dobi se pa še hujših,
včasih naravnost nesramnih.

Hujše je, če pride študiran
klativitež, mož, ki se izdaje
zdaj za pisatelja, ki študira je-
zikovne in politične razmere po
deželi; tretjemu se javi že kot
profesor, slučajno brez službe
zaradi bolezn ali pa ravno na
potu v Gradec ali na Dunaj,
kjer namerava napraviti kon-
čne izpite; pri četrtem je prav-
nik, ki prihaja baš iz bolnišnice
— ker sedemdeset izmed
sto delomrznežev prihaja ravno
iz bolnišnice. Širomaki, kaj? In
doma je zdaj na Štajerskem,
čez uro v drugem župnišču na
Kranjskem, pri tretjem obisku
že na Goriškem ali v Istri, ka-
kor najbolj kaže. A je zlagano
vse kakor pravljice Pavlihove
in lažnivega Kluka! Imen pa
ima menda več kot je dni v te-
dnu.

In še hujše je, če prime tak-
šen deseti brat, že po zunanjo-
sti precej sličen ciganu, člove-
ka na cesti v mraku, in daleč
na okoli ni nikogar razen v ob-
cestnem grmovju kopa ciganov,
in se ne ve, ali ni tudi učeni
prosilec iz njihovega tabora.
V tem položaju je lahko "izpo-

soditi" si nekaj kronic, vsaj to-
liko, da je za vožnjo v Ljublja-
no, nad Trbiž seveda, ker se bo-
ji predora ob Podrožici. In
pristavi še duhovito opazko:
"Sed nollo facere ullam de-
pressionem!" — "Nočem vpli-
vati na vas kako nasilno." — A
mu treba le zažvižgati, in se
dvigne morda ves ciganski ta-
bor!

Ni tudi prijetno, če pride isti
učenjak kmalu zopet in pravi,
ko se ga je po možnosti pogo-
stilo: "Tukaj sem že napisal
na posetnico" — ki pa se glasi
na napačno ime seveda — "da
ste mi posodili osem goldinar-
jev. Bodite tako dobri, vele-
častni..."

Večkrat se spominjam neke-
ga klativiteza iz časa, ko sem
še kaplanoval.

Bil je tisti dan ravno pogreb
in s starim, blagim župnikom
sva zajtrkovala precej pozno
na širokem hodniku v nadstrop-
ju. Kar se zaslisi po stop-
nicah težki koraki. Takoj nato
se prikaže na hodniku še mlad,
precej rejen mož in pozdravi.

Kakor sem uvidel takoj, ga
je župnik že poznal.

"Ker sem šel ravno tod mi-
mo, sem se oglašil. Prosim, da
bi mi podelila kaj, gospoda."

"Ali se nič ne sramujete, da
hodite takšen po svetu in bera-
čite? Ko bi vedel vaš rajni oče,
kako daleč ste zabredli!"

Pozneje mi je povedal žup-
nik, da je bil vagabundov oče
učitelj in dober znanec župni-
kov.

"Seveda mi je sitno. Tudi ne
poprosim rad vsakogar za dar.
A vas bi prosil, ker sva že zna-
na, da mi daste par škornjev."

"O tako naglo ne pojde, pri-
jatelj."

"Kaj da ne?" se je nekoliko
ujezil klativitež, ki je očividno
že precej pil. "Ali ne učite, da
je pridigal Kristus Gospod:
"Kdor ima dve suknji, naj da
eno onemu, ki nima nobene." In
gotovo imate dva para škor-
njev, meni pa gledajo iz mo-
jih skoro že vsi prsti.

Če imate torej za resnico,
kar učite, izpolnite nauk Kris-
tusov najpoprej sami in mi
dajte."

Videl sem, da je dobrodušni
starček omahoval. Vendar sem
misli: "Tako nespameten ven-
dar ne bo, da bi mu dal. Pijan-
čku tako ne bo nič pomagano s
tem."

Nekaj časa sta se prerekala,
naposled pa sta šla v župniko-
vo sobo.

"Bomo videli, če najdem kje
kaj."

"Ali ste mu dali škornje?"
sem vprašal župnika pri kosu-
lu.

"Dal."

"A jih zapije, boste videli."
Menda se vendar ne bo upal
— Dal sem mu zaradi rajnega
očeta, ki sva si bila dobra, in
da ne more zabavljati, češ, da
ne izpolnimo sami, kar učim-
o. A naročil sem mu, da mo-
ra priti popoldne pomagat se-
no spravljat. Ravno lepo suho
bo, delavec pa tako primanj-
kuje."

"In pride"

"Obljubil je."

"Če le izpolni obljubo."

Ob treh sem prišel iz šole,
ker sem zamudil dopoldne za-
radi pogreba. In glej, na tra-
ti pred župniščem je ležal, ka-
kor je bil dolg in širok, vaga-
bund, sin učiteljev, poznavalec
sv. pisma in vesten varih, da
se natanko izpolnjuje...

Kakor sva zvedela še tisti ve-
čer, je takoj prodal škornje in
je denar lepo zapil.

In človek bi se naj ne jezil!

6. Janezek.

Kakor fižola v rodovitnem
letu, imamo dece v vasi. Vrišč
in krič je včasih po cesti, da
mi res že preseda, in je treba
prijeti tega ali onega za ušesa
— seveda, če se ga dobi. Gorje
psu, ki zabodi odkod v vas, in

se vsuje ta prešerna tolpa, obo-
ročena s kamenjem in s palica-
mi, z zlimi in najhujšimi name-
ni za njim. Včasih dobijo kje
kola samotežnice in se vozijo
po cesti. In misli bi človek kr-
ščanski, ki jih gleda od daleč,
da se seli velik ciganski tabor.
(Dolje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Stanovanje v najem

V najem se odda 2 sobi.
Vprašajte na 6120 Glass Ave.
po šestih zvečer. (189)

Soba se odda

Odda se soba za 1 ali 2 de-
kleti. Vprašajte na 1051 Addi-
son Rd., suite 3. (190)

DELO DOBIJO

ZANESLJIVI MOŠKI IN ŽENSKÉ ZA VOJNO DELO

z bodočnostjo za delo po vojni
za

PRŠILCI

POMAGAČI

in

TEŽAKI

Plača od ure.

DI-NOC MFG. CO.

1700 London Rd.

Za intervju 9 do 12—2 do 5.
(191)

HOTEL STATLER

potrebuje

DELAVCE V PRALNICI

NOČNO KUCHARICO

POMOČ PRI PEKI

POMIVALCE POSODE

SOBARICE

Jako dobri delovni pogoji, po-
čitnice s plačo, zavarovalnina
zastonj, plača.

Zglasite se v sobi 335 od 9 do
5, E. 12. St. pri Euclidu, vhod
za služabništvo. (188)

Moške in ženske

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

Stanovanje v najem

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo držav-
ljanstva in prestatni zdravniško
preiskavo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.
(188)

TOVARNIŠKO DELO

100% OBRAMBNO DELO

predznanje ni potrebo

Plača od ure in overtime

Ako ste zdaj zaposleni v važni
industriji, morate dobiti izpust-
nico, da ste na razpoloženju.

THE DRAPER

MFG. CO.

E. 91. St. and Crane

1 blok južno od Union Ave.

(190)

Ženske

za

čiščenje

3:30 zjutraj do opoldne

Dobra plača

Za pomoč v

pralnici

45 ur na teden

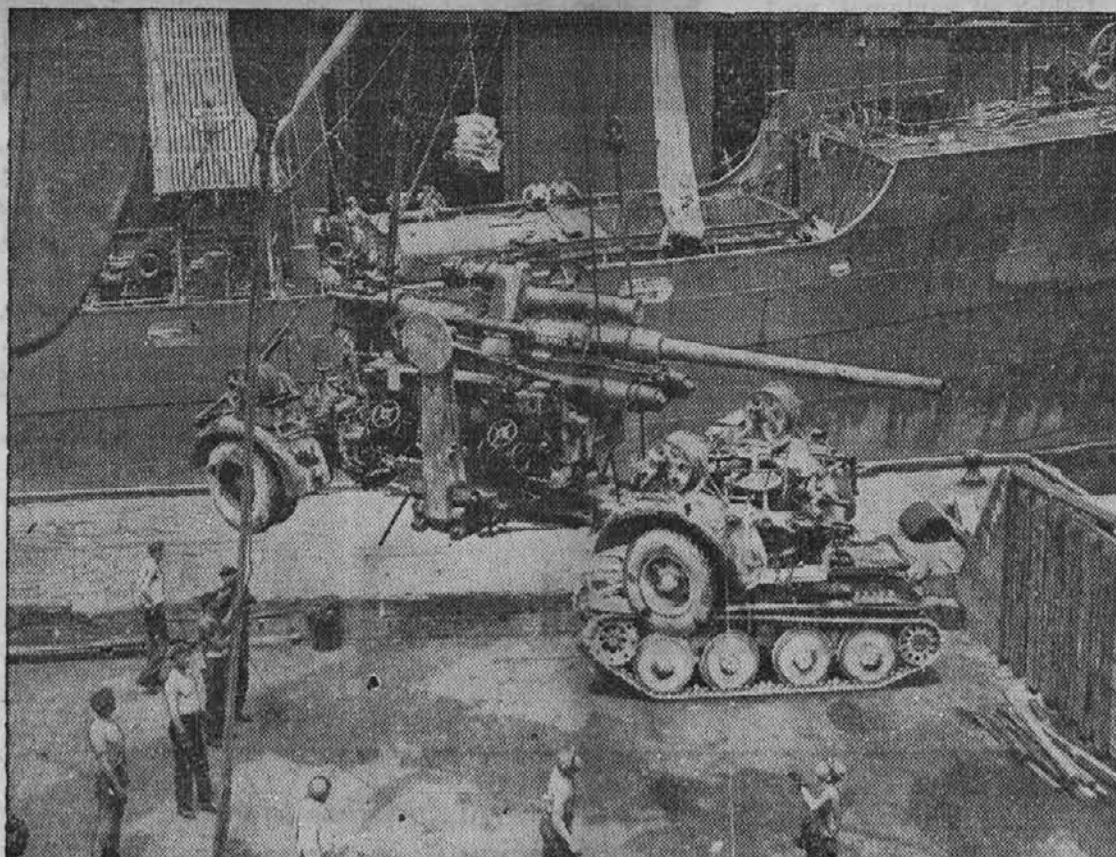
Prijetne delavske okolščine

Pomočnica za kuhinjo

Plača in hrana ter uniforme
Dobre ure. Nič dela v nedeljo
Zglasite se v 8. nadstropju

Halle Bros Co.

(190)

Na sliki vidimo ruski top, katerega so Nemci zavzeli na ruski fronti in ga potem pre-
peljali v Tunizijo in ga rabili tam v boju proti našim četam, ki pa so top iztrgale Nem-
cem in tako je sedaj priromal v Ameriko. Na desni pa je mali italijanski tank, ki so ga
tudi pripeljali z afriškega bojišča v Ameriko, da ga bodo pregledali, kako kaj deluje in
kakšen mehanizem ima.

Na sliki vidimo velikanski nemški tank "Mark VI", ki je na ozkih siciljskih cestah
zahteval preveč prostora in zato pa so ga naše čete pahile na stran. Poleg njega pa vi-
dimo zavestniške vojake, ki so s svojim trukom komaj prešli nemškega velikan, in se
ustavili, da so si malo ogledali, kakšna je ta nemška "zverina."

Palomita

Zgodovinski roman

Obed je bil zares kraljevski; jed se je vrstila za jedjo, vse mamljive, vabeče, lepo dehteče in glad obujajoče, vsaka nova dokaj okusnejša od prejšnje. Izber in premen ni bilo ne konca ne kraja: razvajeni Francoz je lahko dočakal brez nestrpnosti svojo izvoljeno divjo perutnino, nič manj izbirični Dunajčan si je akopal zadovoljje svojega slastnega močnatega peciva in še celo eksotski Mehičan si je mogel zadostiti brez sitnosti in mučnega prebiranja s svojo posebno domačinsko žgočo jestvino. Najzbornejših vin in najredkejših likerjev pa je tudi bilo na razpolago več kot bi se jih kdo mogel sploh domisliti, kaj šele pozeleti.

Strežaji, točaji, kuharji in njihovi številni pomočniki so se nocoj kar dobesedno trli po stopnjicah ter doli v spodnjih grajskih prostorih, kjer so bile nameščene kuhinje, kleti in razne shrambe, v katerih so bile spravljene jestvine, pijače, namizno orodje in posodje, brisače, prtji in vse tako, potrebno za postrežbo. Povsod med njimi pa se je kretal urno in samozavestno visoki, kodrolasi, rdečelični in nemalo rejeni miramarski kuhar Tudos, podooben mogočnemu generalu, ki nadzira in vodi s spretno roko velikansko, povsod razkropljeno in samo pri sebi vso zmešano armado sredi besnega sovravnega napada. Ničesar ni prezrl, ničesar preslišal, nobena še tako neznatna in malenkostna podrobnost ni ušla njegovemu orlovsko bistremu očesu. Hotel, da, kar moral je biti povsod sam zraven. Tu je nekaj popraviljal, tam pride-

val, tu pokušal, tam odjemal, grajal, zmerjal, hvalil, rinil naprej, sprejemal, čistil, zopet oddajal, vpil, grozil, učil, rentail ali zadovoljno odobral — skratka, zdel se je sam sebi kakor menda tudi drugim, ki so bili blizu njega, oni veliki in edini, vse poganjajoči stroj, ki daje prav za prav življenje in vso to živahnost nocoj v gradu.

Bil je to vsekakor dan njegovih dni, oni, ki nam pride vsakemu baje samo enkrat v življenju. Tudos pa si je moral biti tega dejstva na vsak način tudi gotovo docela svest, saj ni maral ne ostaviti ne zamuditi prav ničesar, kar bi si mogel le količkaj očitati kdaj kasneje v svojem življenju.

Pri vsej tej napeti pozornosti in neznanski zaposlenosti je komaj ujel dovolj časa, da je površno opazil nizko, suhljato in ogabno, v zamazane, živo kričeče cunje odeto postavbo stare ciganke, ki se je bila pojavila med kuhinjskimi vrati, gologlava, velikih, ogljeno črnih in drznih oči ter kratkih, razmršenih, žimasto svetlečih se in posivelih las, med katerimi so ji bingljali vsakovrstni vmes vpleteni zlati in srebrni novci.

Malo obotavljajoč se in kakor v trenutni zadregi ali negotovosti je obstala za kratak hip med vrati, motrila pozornostno neznano ji okolico, škilila pretkano naokrog in opazovala nezaupno tuje ji in nič kaj prav prijazne obraze, ob istem času pa božala s slastnimi in lakomnimi pogledi svetlo namizno orodje in posodje, ki je ali stalo čisto v dolgih, ravnih vrstah po mizah in po policah ali pa ležalo umazano v nerednih kupih po umivalnikih in košarah.

Cigankino ostro in izurjeno oko je razločilo na mah kuhinjskega poglavarja med njegovimi podložniki in ker ni bilo slišati od nikoder osornega, njej namenjenega in ven jo podečega glasu, se je takoj osmelila in namerila z rahlim, neizraznim, dasi prizadevoma po mačje priliznjem usmevom na velih ustnicah naravnost proti njemu.

"Gospodine moj zlahtni in ljubeznivi, bi li ne dovolil, da ti stara, sivolasa in izkušena Zorajda, čije oko vidi daleč v bodočnost, danes prerokuje srečo, ki te čaka?" — tako ga ogovori, ko se vstavi po daljšem vstrajnem in spretnem prerivanju med živahno vrvečo služničadjo slednjič vendar le pred njim.

Šele hreščeči cikankin glas ga je zdrnil iz njegove čezmerne, do tedaj nepretrgane zaposlenosti da se je zavel do dobra navzračnosti tujega in nepoklicanega kakor seveda tudi povsem nezaželenega bitja v njegovem lastnem liliputskem carstvu. Obrnil se je s kratko in sunkovito kretnjo svojega orjaškega telesa široma proti njej, sprožil tolsti kazalec svoje težke desne roke naravnost proti izhodnim vratom, iz ust pa začel naglo in zadirčno bruhati s svojim smešno robatim ogerskim naglasom obilico zapovedi in psovk, ki so se vsipale trdo kakor debela toča po ciganki.

"Da se mi pobere pri tej priči ven iz kuhinje!" je rohnal, kakor da bi bil iz sebe, od nenadne jeze ves zaripljen v obraz. "Pred to cigansko sodro res nima človek nikdar in

nikjer miru. Kdo pri vragu te je le klical, kdo te je neki sploh spustil semkaj notri? Te je mar privabil že sam duh pečenke ali pa te morda omamil blesteči svet srebrnih nožev, vilic, žlic, skodel in krožnikov, ki si jih videla skozi okno? Zapreti bi te dal najraje za celo leto, če že ne za ves ostanek tvojega življenja, ker se predrzneš oskruniti ta lepi, snažni prostor s svojo umazano navzočnostjo, s svojo nagnusno, smrdljivo in zanikrno postavbo. Mar res hočeš, da se še jaz sam nalezem grde golazni in tvojih razcapanih kril, da mi bo še ponoči v nadlego, ko rabim mirnega počitka. Ven, ven, pravim, pa kar hitro, predno me še mineta potrpežljivost in pa dobra volja, ker sicer še sam ne vem, kaj bom vse ukazal storiti s tabo!"

Ves ta ognjeni in divji izbruh razkačenega kuhinjskega poglavarja pa ni opazil niti malo stare in pretkane ciganke Zorajde Kolombari, ki je poznala že od poprej Tudosov nagli značaj in pa njegovo silno in hitro vzrojljivost, kateri pa so sledila vselej v najkrajšem času druga, vse plemenitejša in milejša čustva. Srepa ga je opazovala s svojimi velikimi, gavransko črnimi očmi ter nemo čakala, da se bo izpihal, potem pa mu odgovorila kakor staremu znancu ali dobremu prijatelju z lahkim usmevom in počasnim, docela mirnim ter globoko zaupnim glasom:

"Ej, slabe volje, slabe volje moraš biti danes, plemeniti moj gospodine, da se brigaš bolj za polne že, pa še nemara vedno zevajoče želodce drugih kakor pa za svojo lastno usodo. Nočem novcev danes, daj mi kos pečene jagnjetine ali pa vsaj bedro onegale v jajcih ocvrtega purana, pa ti prerokujem! Iztegni dlan, daj, le daj, nikar se vendar tako ne brani. Lahko mi verjameš, nocojšnjega prerokovanja se boš še marsikdaj spominjal!"

Tista nagla in huda jeza ga je bila res že skoraj zapustila, namesto te pa sta ga začeli sedaj priganjati njegova stara radovednost in pa prirojena vraževernost, da bi si dal od nje prerokovati vsaj vendar še

nocoj, morda zadnjič pred nastopom dolge poti v tujo, tajnostno deželo in nje negotovost.

Vendar pa ravno sedajle res ni bilo časa! Zato, da bi se že odkrižal sitnice, pograbil dolg in oster nož, odreže velik kos gorke in lepo vonjajoče pečenke, ga trdo vrže smehljajoči se ciganki v široko razprostrto krilo ter pravi:

"Na, vzemi, starka, to pa pojdi! Kasneje pa, če bo še čas, se morda vidimo pred gradom." —

Zunaj na vrtu sta vladala ves ta večer nepopisno veselje in burna ter le s silo brzdana živahnost. Z morja sem je popihaval zdaj pa zdaj topel južen vetrič in otiral vstrajno hladilno megleno prho, ki je zastrla tupatam za krajši čas setlorumene in prijazno smehljajoče se obličje malo manj kot polne lune, ki je plula veličastno po večernem, z nešteti zvezdicami posutem tistem nebu.

Prostrani vrtovi Miramara,

ob drugih prilikah navadno svečano tihi in mirni ob tem času, so bili nocoj natrpani do kraja z burno in sila hrupno množico, ki je rajala nemoteno pod njihovimi visokimi, zdaj že napol ozelenelimi drevesi, posedala ali polegala brezskrbno po njihovi mehki pomladanski travi ali pa se šetala živahno po njihovih prijaznih, z drobnim, finim peskom posutih potih in stezicah.

Vabeči sijaj tisočeri malih lučic, ki so vstrepetavale boječe v živobarvnih, ob večernem vetru rahlo nihajočih se lampijonkih, ki so bili razobešeni povsod ob zidovju, po številnih, nalašč zato postavljenih, z-zimzelenom kakor tudi bujnim spomladanskim cvetjem bogato olišanih slavalokih ter po široko razprostrtih vejah grajskega drevoreda, se je odbijal le slabotno v enakomerno valujočih gubah ne daleč pod njimi tiho šumečega morja. Glasnemu petju, vriskanju in rajanju razposajene množice pred gradom je od-

Catherine Jean Strong iz Iron Mountain, Mich., ki služi v WAC ima sedem bratov v ameriški armadi in eden pa služi v mornarici. Slika nam jo predstavlja na poti v Severno Afriko, kjer je možno, da se bo sestala s katerim izmed sedmih bratov. Razume se, da ima dovolj dela z odgovarjanjem na pisma, ki jih prejme od svojih bratov.

govarjalo nič manj prešerno in živahno prasketanje svetlobnih raket, votlo udarjanje mogočnih možnarjev ter čarobno posvitanje bengalskih ognjev, ki so jih zažigali presledkoma ves večer gori ob višje vzpenjajočih se obmorskih pobočjih.

Ob dolgih, z neobdelanih desk v naglici skupaj zbitih mizah so stregla med številnimi šalami in neprestanim, veselim hihitanjem prijazna tržaška in bližnje okoliška dekleta z dehtečo svinjino, teletino in jagnjetino, ki se je pekla na dolgih ražnjih pod milim nebom vsepovsod, kjerkoli je

le dopuščal prostor. Radni vinčarji iz bližnjih vragor pa so prinesli ali pa peljali s seboj dovolj velike težkih veder, polnih najkrajše vinske kapljice, ki je sploh premoogli njihovi ki vinski hrami, da bi takoj stregli kar najbolj gostoljubneje svojim priljubljenim zdaj že skoraj poslavljaj se "Mehičanom."

(Dalje prihodnjic)

Za svastiko ni več prostora. — Na poslopju bivšega glavnega stana nacistov in fašistov v Gela, na Siciliji, ni več prostora za svastiko. Na sliki vidimo dva ameriška vojak, ki isto snemata z balkona dotične palače. Na balkonu je videti tudi še zvočnike, skozi katere so trobili nacisti in fašisti.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranci, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodb, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnic pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

1 do 5 popoldne, razen v sredo

423 Citizens Bldg.

850 Euclid Ave.

Telefon: MAIN 6016.

(Wed. — x)

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREDJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

POZOR GOSPODARJI HIŠ!

Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltom ali drugo popravilo, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas. Imamo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznamo tudi mnogim slovenskim hišarjem, da imajo prav na lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.

MEIrose 0033

6115 LORAIN AVE.

Kadar pokličete, vprašajte za MR. A. LOZICH